

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ВИКОРИСТАННЯМ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ YAMMER

У статті узагальнено історичні організаційні системи та виокремлено сучасні форми організації навчання учнів в загальноосвітніх навчальних закладах і з'ясовано, що сучасна система освіти, базуючись на класно-урочній системі в основу якої покладено урок, включає і такі організаційні форми як індивідуальне, диференційоване навчання учнів, метод проектів, а також систему додаткових занять.

Враховуючи зростаючий інтерес учнівської молоді до комунікації в електронних соціальних мережах (ЕСМ), визначено їх місце в інформаційному освітньому середовищі. У статті здійснено класифікації об'єктів й суб'єктів використання ЕСМ, що допоможуть учителю, керівникам шкіл налагодити навчання учнів у корпоративних соціальних мережах. Обґрунтовано основні компоненти корпоративної соціальної мережі (КЕСМ): форми організації навчання (індивідуальну, групову, колективну), форми навчання (вікторина, дебати, дискусія, фоторозповідь, конкурс есе, віртуальна екскурсія, міні-проект, веб-квест, конференція, відео-урок), бази даних. Здійснено деталізацію окремих аспектів використання визначених форм навчання учнів в КЕСМ загальноосвітнього навчального закладу за видами соціальних об'єктів (повідомлення, індивідуальні повідомлення, відео-файли, фото, аудіо-файли, документи, коментарі, блиц-опитування).

Ключові слова: середня загальноосвітня школа; корпоративна соціальна мережа; учитель, форми навчання, форми організації навчання, класифікація, ХОНС, ЕСМ.

Постановка проблеми. У розвитку людського потенціалу, людського капіталу ключову і, головне, безперервно зростаючу роль відіграє освіта [5], однією з проблем якої є формування інформаційного освітнього середовища в умовах неперервної інформатизації.

Нині інформатизація освіти характеризується використанням інноваційних інформаційних і телекомунікаційних технологій, хмарних обчислень, засобів мультимедійних технологій і систем віртуальної реальності, а також філософським осмисленням процесу інформатизації освіти та його соціальними наслідками [5].

Серед основних тенденцій формування інформаційно-освітнього середовища в умовах неперервної інформатизації слід зазначити наступні:

- забезпечення мобільності інформаційно-комунікаційної діяльності,
- подальший розвиток мобільних засобів ІКТ;
- розвиток технології хмарних обчислень і віртуалізації корпоративних, загальнодоступних і гібридних ІКТ-інфраструктур;
- накопичення та опрацювання значних обсягів інформаційних ресурсів,
- формування та використання електронних бібліотек;
- розвиток ресурсних і сервісних характеристик Інтернету;
- розвиток робототехніки, робототехнічних систем, зокрема 3D-принтерів і 3D-сканерів;
- розвиток систем захисту даних в електронних інформаційних системах та протидія кіберзлочинності;
- розвиток індустрії виробництва електронних освітніх ресурсів;
- формування та розвиток ІКТ-аутсорсингу хмарних сервісів [5].

Використання хмарних обчислень, зокрема хмарних сервісів хмаро орієнтованого навчального середовища (ХОНС) Office 365 в системі загальної середньої освіти дало поштовх до забезпечення навчальної мобільності усіх учасників навчально-виховного процесу [4].

Однією із складових ХОНС Office365 є наявність повнофункціональної корпоративної соціальної мережі Yammer (КЕСМ), використання якої створює умови для суб'єктів навчальної діяльності щодо обговорення та спілкування між учнями, вчителями, адміністрацією, батьками. Важливим у використанні корпоративної соціальної мережі Yammer є спрямування комунікації вчителя та учня на навчальну діяльність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Соціальні мережі, як інструмент комунікації, стають все більш популярним серед учителів загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ) та учнів. У роботах зарубіжних вчених N. Fleming, G. Grosseck, R. Bran, L. Tigu, досліджується соціальна мережа Facebook, зокрема обґрунтовано її використання. У працях К. Е. Murray і R. Weller розкрито реалізацію інтернаціонального навчання. Питання використання соціальних мереж як засобу організації навчального процесу розкрито в роботах Т. Л. Архипової. Загальні питання використання соціальних мереж для навчання учнів досліджено в роботах Т. О. Баранько, О. В. Щербакова, Ю. Ю. Дюличевої. Використання мережних технологій у процесі навчання історії узагальнив Д. Л. Десятов. Різні аспекти використання соціальних мереж для навчання старшокласників загальноосвітніх навчальних закладів відображено в роботах В. В. Коваленко, О. Е. Коневщинської, О. П. Пінчук, О. В. Слободяник, О. М. Соколюк, Н. В. Яськової та ін. Тенденції розвитку віртуальних освітянських спільнот розкрито С. В. Буртовим. Використання соціальних мереж у професійній діяльності педагогів досліджує К. Є. Балабанова.

Однак питання організації й навчання учнів з використанням корпоративних соціальних мереж досліджено не повною мірою, і потребує додаткового аналізу та узагальнення.

Мета статті: узагальнити історичні організаційні системи навчання учнів та виокремити форми організації навчання в сучасних школах; визначити місце корпоративних соціальних мереж в інформаційному освітньому середовищі, виокремити основні компоненти та здійснити класифікацію об'єктів й суб'єктів використання КЕСМ, обґрунтувати форми організації й навчання учнів в КЕСМ ЗНЗ.

Виклад основного матеріалу. У теорії педагогіки і практиці відомі, такі системи навчання, як: класно-урочна, Мангеймська, метод проектів, Дальтон-план, Батавська. Розглянемо особливості організації навчання учнів в кожній окремо.

Класно-урочну систему навчання обґрунтовано чеським педагогом Я. А. Коменським (1592-1670) у фундаментальній праці «Велика дидактика» (1632 р.). *Особливості організації навчання:* учні розподіляються на класи залежно від віку. Навчальний рік розподілявся на чотири чверті. У кожному класі нараховувалося до 50 учнів. Введено розклад і регламент.

Мангеймська система обґрунтована німецьким педагогом Йозефом Зіккінгером (1858-1930). *Особливості організації навчання:* здійснюється диференційоване навчання, поділ учнів на 4 групи залежно від їх інтелектуальних можливостей, для кожної групи визначався певний термін навчання: для першої – 8 років; для другої і третьої – 4 роки; для четвертої – 6 років.

Метод проектів. Ця система була розроблена американським педагогом Вільямом Кілпатріком (1896-1965). *Особливості організації навчання:* в основу покладено практичні завдання. Замість традиційних навчальних дисциплін були введені проекти, під час яких учні працювали над їх утіленням у життя.

Дальтон-план як форма навчання виникла на початку ХХ ст. в США під впливом філософської концепції екзистенціалізму з метою формування в молодого покоління

ініціативності, винахідливості, діловитості. Вперше описала й запровадила цю форму навчання вчителька з міста Дальтон Б. Паркхерст. *Особливості організації навчання*: здійснювалося індивідуальне навчання учнів, які з класу в клас переводилися залежно від рівня оволодіння програмним матеріалом, учитель відігравав роль організатора, консультанта.

Батавська система виникла у США на початку ХХ ст. *Особливості організації навчання*: навчальний процес розділявся на дві частини. У першій частині – учитель працював з учнями всього класу, у другій – проводилися заняття з учнями, які мали проблеми із засвоєнням навчального матеріалу або виявляли бажання більш глибоко опанувати знання з окремих тем предметів.

Наведені вище системи навчання свідчать про творчі пошуки педагогів, їх спрямованість на вдосконалення навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах [1]. У ХХІ ст. постала проблема: врахувати кращі педагогічні організаційні моделі та окремі компоненти системи навчання в сучасному освітньому середовищі. Тому, сучасна система освіти, базуючись на класно-урочній системі, в основу якої покладено урок, включає і такі історичні організаційні форми як індивідуальне, диференційоване навчання учнів, метод проектів, а також створено систему додаткових занять для навчання обдарованої молоді й учнів, які потребують додаткового педагогічного впливу. *Особливість уроку, як форми організації навчання*: вчитель проводить навчання в класній кімнаті з постійним складом учнів, які мають приблизно однаковий рівень розвитку, за визначеним розкладом і встановленим регламентом.

Розглянемо різні підходи до класифікації *типів уроків* зокрема за: дидактичною метою, етапами навчального процесу, з метою активізації навчальної діяльності учнів, з метою використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) (табл. 1).

Таблиця 1

Підходи до класифікації уроку

І. М. Козанцев, І.Т. Огородніков	С.В. Іванов	Нетрадиційні	Інноваційні
за дидактичною метою	за етапами навчального процесу	з метою активізації навчальної діяльності	з метою використання ІКТ
засвоєння нових знань, засвоєння навичок і вмінь, комплексне застосування знань, умінь і навичок, узагальнення і систематизації знань, перевірка знань, комбінований урок	вступний урок, первинного ознайомлення з матеріалом, засвоєння нових знань, застосування знань на практиці, закріплення і повторення, набуття навичок, контроль знань, комбінований урок	аукціон знань, вікторина, еврика, гра, дебати, дискусія, казка, КВК, спектакль, суд, турнір	аудіо-урок, бліц-опитування, веб-квест, відео-урок, віртуальна екскурсія, інтерактивне моделювання, онлайн-конференція, урок-кросворд, міні-проект, урок-рефлексія, фото-розповідь, Skype-урок

Така класифікація дає можливість зрозуміти тенденції модернізації процесів організації навчальної діяльності учнів з застосуванням ІКТ і без них, а також визначити ті, що доцільно застосовувати в КЕСМ, зокрема під час змішаного навчання.

Інноваційні зміни в системі загальної середньої освіти, формування нової української школи впливають на розвиток професійних і творчих здібностей, учителів в питаннях формування інформаційного освітнього середовища (ІОС) та проектування сучасного уроку, зокрема використання ними соціальних мереж (рис. 1).

За результатами досліджень зарубіжних колег, 83% 15-18-річних учнів не можуть обходитися без високошвидкісного Інтернету, а 88% щодня використовують соціальні мережі [8].

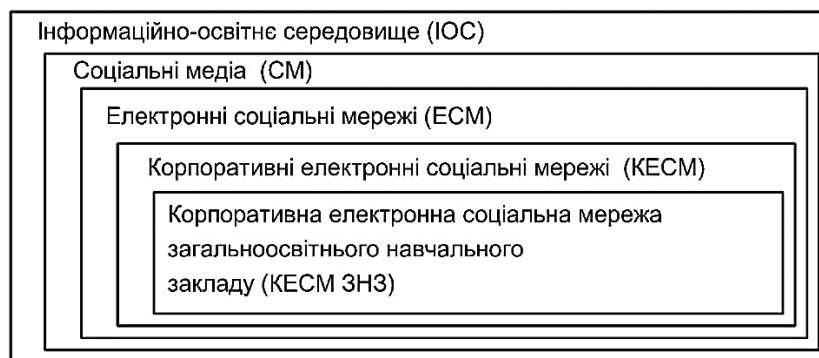

Рис. 1. Місце КЕСМ ЗНЗ в ІОС

Така тенденція використання ІКТ має бути врахована під час організації навчальної діяльності учнів як керівниками шкіл, так і вчителями, зокрема залучення їх до використання корпоративної соціальної мережі Yammer для підтримки навчально-виховного процесу ЗНЗ.

Серед *функціональних особливостей* мережі Yammer варто зазначити такі: комунікація з суб'єктами, які мають спільні інтереси; поширення й обмін досвідом, досягненнями, файлами; пошук експертів з певних проблем; обмін важливими повідомленнями; обговорення різних питань та рішень; збір думок та ідей; пошук даних та відомостей для виконання поставлених завдань; спілкування в режимі онлайн [4].

Серед основних *видів діяльності* суб'єктів в соціальній мережі Yammer, що можна застосувати для навчання визначимо: перегляд розмов, читання головної стрічки й новин груп, перегляд профілів учасників мережі, помітка необхідних записів, обмін корисними посиланнями, публікування доречних зауважень та новин, коментування записів, пошук актуальних дискусій, проведення опитувань, збір думок та відгуків, анонсування заходів, інформування про заплановані події, завантаження й обмін файлами, створення груп та ін.

Процес *адміністрування* КЕСМ ЗНЗ, може включати:

- налагодження комунікації між суб'єктами навчання (формування груп);
- моніторинг культури комунікації в мережі;
- видалення небажаних учасників;
- формування груп зовнішніх користувачів (міжнародні проекти) тощо;

Основні завдання щодо *забезпечення безпеки* під час діяльності учнів у мережі:

- здійснювати систематичний моніторинг відповідальним адміністратором або вчителем-предметником, який організував навчальну групу;
- формувати в учнів компетентності безпечного використання мережі;
- виховувати в учнів та вчителів культуру взаємодії та спілкування.

Вивчаючи питання використання корпоративних соціальних мереж в системі загальної середньої освіти постає питання класифікації її основних компонентів за: формами організації навчання, соціальними об'єктами, формами навчання учнів та наповненням баз даних (рис. 2).

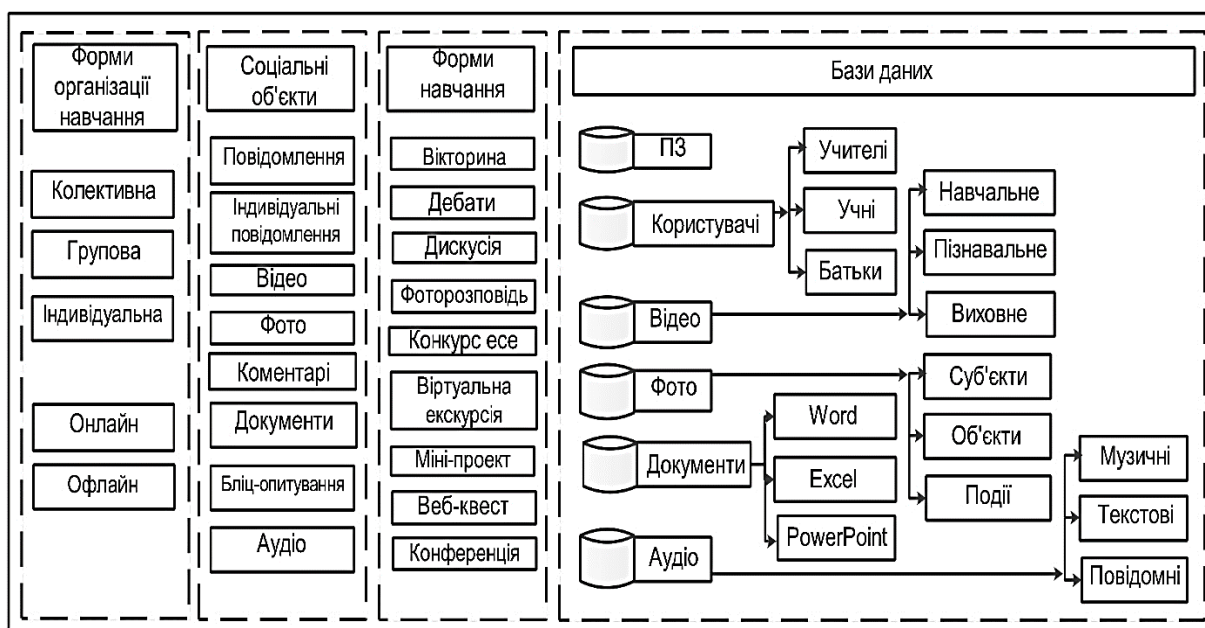

Рис. 2. Структурні компоненти КЕСМ ЗНЗ

В основу соціальних мереж покладено потребу в додатковій комунікації. Виділяють два напрямки комунікації: опосередковану (спілкування не безпосереднє, а за допомогою посередньої ланки) і безпосередню (особисту). У соціальних мережах комунікація має додаткову ланку – соціальну мережу [6].

Соціальна мережа об'єднує суб'єктів, але для взаємодії необхідний конкретний чинник зв'язку – соціальний об'єкт (СО) (рис. 3). У всіх успішних соціальних мережах можна виділити цей соціальний об'єкт, а саме: відео (YouTube), музичні файли (Last.fm), презентації (SlideShare), публіцистичні, довідкові статті (Wiki-Wiki), фотографії (Флікр), проекти (Scratch) та ін. [1].

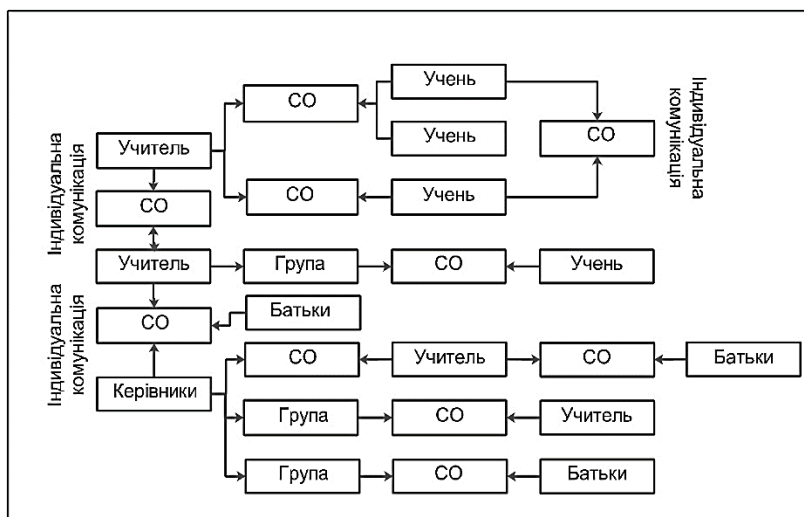

Рис. 3. Форми організації навчальної комунікації в КЕСМ ЗНЗ

До соціальних об'єктів КЕСМ ЗНЗ віднесемо: повідомлення, індивідуальні повідомлення, відеофайли, фото, аудіофайли, презентації, документи, повідомлення, коментар, блиц-опитування. Деталізуємо окремі аспекти використання визначених вище форм навчання за соціальним об'єктом.

Відео: перегляд відео учнями, написання есе, створення миттєвого повідомлення, розроблення коментаря, виклад власної думки, розроблення опису (природи, події), характеристика образів і т.д.

Презентація: розробка сторітеллінгу, нарративу (спосіб передачі інформації через розповідь історій), біографічного довідника письменників або науковців, результати досліджень проблем таких, як екологічні, соціальні, глобальні, демонстрація результатів опитування або анкетування.

Бліц-опитування: збір думок учнів щодо проблеми, події, заходу, суб'єктів, ситуації; моніторинг теоретичних знань учнів.

Повідомлення: читання, формулювання проблеми, виклад фрагменту твору, віршів, наукових фактів тощо.

Коментар: власна думка щодо переглянутого відео, презентації, повідомлення або прослуханого аудіофайлу.

Аудіо: прослуховування твору, віршів, опис емоцій, узагальнення думки тощо.

На практиці вдалими виявилися такі види діяльності з використанням соціальних об'єктів як: розміщення домашніх завдань – документи; обговорення літературних творів – коментарі; розробка нарративу – відбір фрагментів; розробка сторітеллінгу – презентації; узагальнення відомостей з навчальної теми – опитування і т.д.

Форма навчання передбачає конструювання конкретних форм, які забезпечуватимуть умови для ефективної навчальної роботи учнів під керівництвом педагога й реалізується як єдність змісту і технологій навчання, результатом якої є засвоєння суб'єктами навчання знань, умінь, навичок і розвиток як предметних, так і ключових компетентностей.

Термін «форма» (від лат. *forma*) означає зовнішній вигляд, обрис предмета. У словнику іншомовних слів «форма» – це будова чого-небудь, структура, система організації чого-небудь. У філософії поняття «форма» визначається як зовнішній вираз якого-небудь змісту [7, с. 619].

Форма організації навчання — це зовнішня сторона організації навчального процесу, що відображає спосіб організації діяльності учнів та вчителів і здійснюється в певному порядку й режимі, та залежить від кількості учнів, характеру взаємодії суб'єктів навчального процесу, рівня самостійності, специфіки педагогічної діяльності [1]. Вона передбачає впорядкування, налагодження взаємодії педагога з учнями у процесі їхньої роботи з певним змістом навчального матеріалу [6]. Форми організації навчання поділяються за присутністю учнів (онлайн, офлайн) і за кількістю учнів: індивідуальні, групові, колективні. Розглянемо детальніше *форми організації навчання* учнів в соціальних мережах.

Комунікація між людьми реалізується в таких структурах: письмова форма (опосередкована) і безпосередня – індивідуальна; групова; колективна. В ЕСМ комунікація опосередкована (суб'єкти пишуть повідомлення) але і в групі, і масово. Визначимо базові організаційні форми навчальної комунікації в соціальних мережах як *індивідуальну, групову і колективну*.

Індивідуальна форма організації навчальної діяльності учнів учитель-учень у соціальній мережі передбачає, що кожен учень отримує завдання для самостійного виконання, підібране для нього відповідно до його підготовки і навчальних можливостей, а вчитель буде надавати йому консультації, поради, координувати його діяльність (рис. 4).

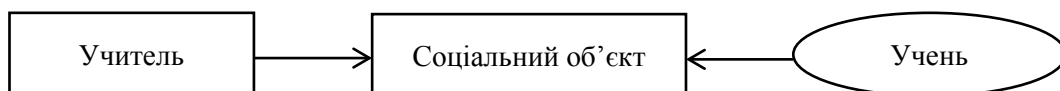

Рис. 4. Індивідуальна форма організації діяльності учитель-учень

Такими завданнями можуть бути розробка тематичного нарративу, робота з електронними освітніми ресурсами, пошук даних, написання твору, есе, формування власної думки щодо навчальної проблеми тощо.

Форму роботи учень-учень можна організувати під час виконання завдань, що не потребують початкового педагогічного супроводу (рис. 5).

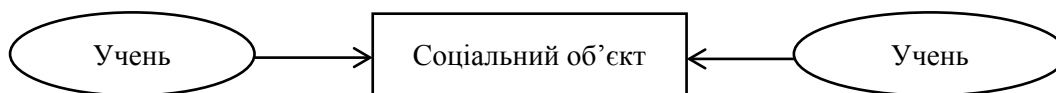

Рис. 5. Індивідуальна форма організації діяльності учень-учень

Такими завданнями можуть бути узгодження формату фото колажу, обговорення послідовності викладу матеріалів у презентації, уточнення назв, підготовка чернетки сценарію, відбір матеріалів для проведення конференції, шкільних заходів тощо.

У соціальній мережі учні працюють у вільному темні, дотримуючись часових термінів, встановлених учителем. Діяльність учня з виконання завдань, що здійснюється без комунікації з іншими учнями, передбачає розвиток його індивідуально-пізнавальної та творчо-когнітивної діяльності. Учитель має змогу координувати навчання кожного учня відповідно до його здібностей.

Використання соціальної мережі Yammer дозволяє створювати додаткові внутрішні мережі й групи. Наприклад, мережа учителів Всеукраїнського проекту «Хмарні сервіси в освіті», що дає можливість виховувати культуру мережного спілкування, обговорювати проблеми та хід реалізації проекту, надавати консультації (рис. 6).

Рис. 6. Формування додаткових внутрішніх мереж і груп

У корпоративній мережі можуть формуватися різні *педагогічні групи*: віртуальні методичні об'єднання, групи проекту, творчі групи, рада школи, партнери та ін. Таке групування дозволяє надавати документи у спільний доступ тільки учасникам конкретної групи, здійснювати листування в межах групи, обговорювати актуальні проблеми, обговорювати документи, положення тощо. Окрему групу може формувати батьківський комітет школи.

Робота з ХОНС дозволяє учням взаємодіяти з різними *учнівськими* колективами – *групами*: учнівським самоврядуванням, групою проекту, творчою групою, учнівською радою школи, однокласниками та ін. Таке групування дозволяє надавати навчальні матеріали або інші документи у спільний доступ учасникам в межах групи, обговорювати актуальні проблеми, спільно працювати над завданнями, обговорювати фото, відео, презентації тощо. Окрему групу можуть утворювати батьки конкретного класу, яким було надано облікові записи.

Групова форма організації навчальної діяльності учнів має певну специфіку: клас поділяється на групи для розв'язання конкретних навчальних задач на уроці; кожна група отримує певне завдання, яке виконує під керівництвом лідера групи або вчителя; склад групи може бути постійним; завдання виконують у групі у такий спосіб, який дає змогу враховувати й оцінювати індивідуальний внесок кожного учня (рис. 7).

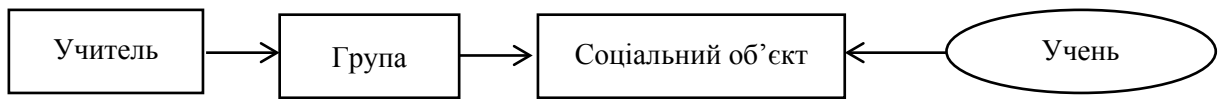

Рис. 7. Групова форма організації діяльності учитель-група

Групову форму роботи учнів доцільно застосовувати під час проведення практичних, лабораторних робіт, на уроках іноземної та української мови, трудового навчання, у процесі підготовки проєктів, КВН, святкових заходів, творчої групової роботи.

Колективна форма організації навчальної діяльності учнів – це такий вид діяльності вчителя і учнів на уроці, коли всі учні одночасно виконують однакову, роботу. Така форма організації навчання може бути реалізована у вигляді проблемного, інформаційного і ілюстративного викладу навчального матеріалу та супроводжуватися творчими завданнями (рис. 8).

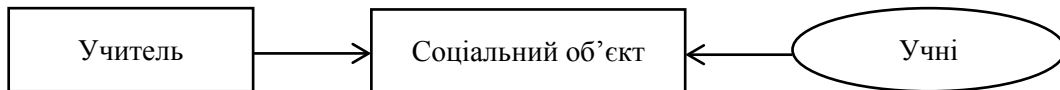

Рис. 8. Колективна форма організації діяльності учитель-учні

Навчання учнів доцільно організовувати за такими формами: вікторина, дебати, дискусія, фото-розповідь, конкурс есе, віртуальна екскурсія, міні-проєкт, веб-квест, конференція, відео-урок та ін.

Крім організаційних форм навчання потребують деталізації й форми навчання учнів. Перераховані на рис. 2 форми навчання учнів потребують ретельної підготовки вчителем навчальних матеріалів та плану проведення уроку. Деталізуємо особливості навчання учнів в корпоративних соціальних мережах.

Вікторина – урок-гра (узагальнюючий або формуючий), що полягає у відповідях на письмові запитання за темою навчання. Для такої форми навчання здійснюється розробка запитань, підготовка правильних відповідей. Реалізується в груповій або індивідуальній формах. Учителем можуть розроблюватися додаткові кейси з навчальними матеріалами.

Дискусія – це форма колективного обговорення (висловлення власних міркувань та зіставлення поглядів інших учнів) під час якого здійснюється пошук правильної відповіді або розв'язання проблеми. Реалізується в груповій або колективній формах. Учителем можуть надаватися навчальні матеріалами для додаткового опрацювання.

Фоторозповідь – коротка розповідь, опис, історія, що доповнює послідовність фотографій. Реалізується в груповій або індивідуальній формах. Учителем, як правило, задається тематика, пов'язана з навчальною темою, а саме: наукові відкриття, політичні події, соціальні проблеми, винаходи.

Конкурс есе – це стислий твір довільної композиції, що виражає індивідуальні враження та міркування з конкретного питання. Реалізується в індивідуальній формі. Учителем, задається тематика, що відповідає навчальній програмі або вибирається твір для додаткового ознайомлення.

Віртуальна екскурсія – відвідування музеїв, визначних місць, технологій виробництва або об'єктів, що представлені в мережі Інтернет як послідовність фото або відео. Реалізується в індивідуальній або колективній формах. Навчання здійснюється з пізнавальною або навчальною метою.

Міні-проект – пошукова робота для вирішення невеликої проблеми, що включає такі етапи: постановку проблеми, планування роботи, дослідження, презентація результатів. Реалізується в груповій формі навчання. Учні самостійно аналізують і відбирають матеріали для опрацювання і презентації.

Веб-квест – це пошукова робота в ігровій формі, що розвиває логіку, увагу та дослідницькі компетентності. Реалізується в груповій або індивідуальній формах. Учителем надаються посилання на навчальні матеріалами для опрацювання й узагальнення.

Конференція – презентація результатів самостійно-пізнавальної діяльності учнів під керівництвом учителя на задану тему. Реалізується в груповій або індивідуальній формах. Учителем надається тематика виступів і здійснюється консультування з підготовки письмової доповіді.

Бази даних в КЕСМ формуються автоматично – з моменту завантаження файлів користувачами. Такими можуть бути бази: відеофайлів (навчальні, пізнавальні, виховні), фото (суб'єктів, об'єктів, подій), аудіофайлів (музичні, текстові, повідомні), документів (Word, Excel, PowerPoint) і користувачів КЕСМ (учителі, учні, батьки) (рис. 9).

Також потребує додаткової уваги класифікація *суб'єктів використання* корпоративних соціальних мереж: учителі-предметники, куратори (класні керівники), психологи, соціальні педагоги, адміністрація навчального закладу (директор, заступники директора, секретар), шкільні бібліотекарі, учні, батьки, представники позашкільних навчальних закладів, громадських організацій, спонсори, дільничі інспектори [3].

За віковою ознакою учнів: початкова школа, основна школа, старша школа.

За віковою ознакою вчителів: 20-35 років, 36-50 років, 51-60 років, за 60.

Класифікація навчання учнів з використанням соціальних мереж може бути здійснена і за наступними ознаками:

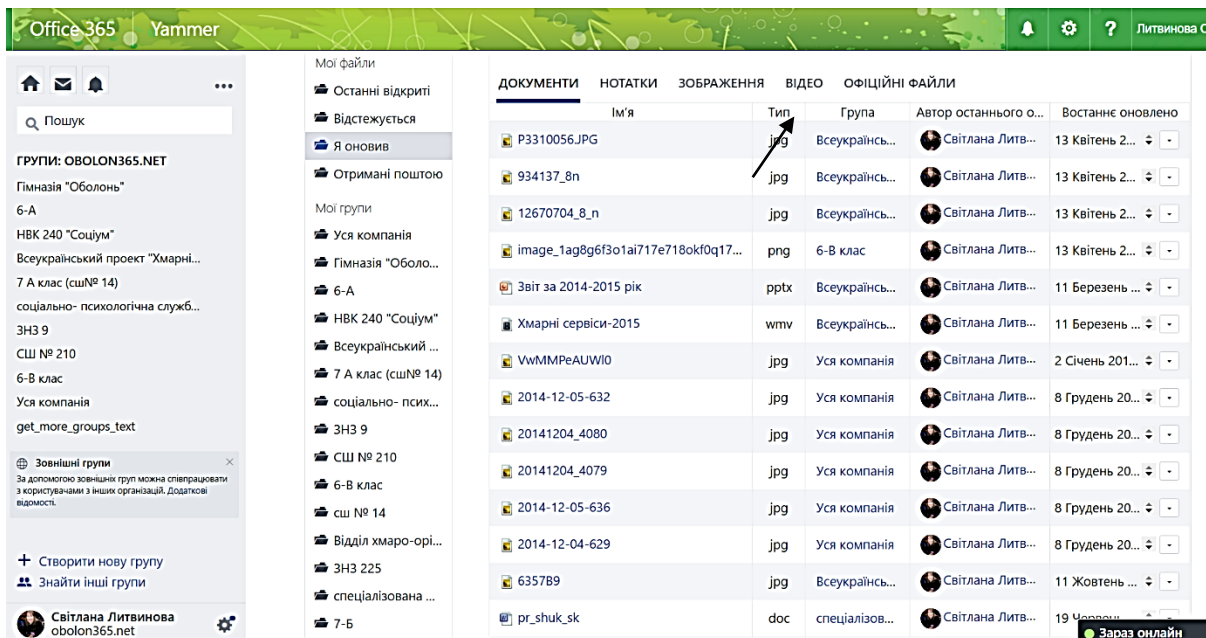

Рис. 9. Фрагмент бази документів, що формується в КЕСМ Yammer

– *за місцем перебування учня.* Шкільні форми навчання: урок, робота в майстерні, на пришкольній дослідній ділянці, в лабораторії тощо. Позашкільні форми навчання: екскурсія, домашня самостійна робота, заняття у позашкільному навчальному закладі; на підприємстві [7];

– *за дидактичною метою навчання учнів:* теоретичне, практичне, комбіноване;

– *за часом навчання учнів.* Урочні і позаурочні: факультативи, предметні гуртки, вікторини, конкурси, предметні вечори та ін.;

– *за тривалістю перебування учня в мережі:* коротке повідомлення, розгорнуте повідомлення, онлайнова комунікація.

Висновки. Узагальнення історичних організаційних системи навчання дало можливість виокремити форми організації навчання учнів в сучасних школах. В інформаційному освітньому середовищі корпоративні соціальні мережі займають важливе місце щодо забезпечення навчальної комунікації та підтримки навчального процесу. Для організації навчання учнів з використанням соціальних мереж важливим виявилось здійснення класифікації за об'єктами та суб'єктами використання КЕСМ, обґрунтовано такі соціальні об'єкти як повідомлення, індивідуальні повідомлення, відеофайли, фото, аудіофайли, презентації, документи, повідомлення, коментар, бліц-опитування. У роботі визначено форми організації навчання (індивідуальна, групова, колективна), і виокремлено форми навчання учнів в КЕСМ, а саме: вікторина, дебати, дискусія, фото-розповідь, конкурс есе, віртуальна екскурсія, міні-проект, веб-квест, конференція, відео-урок та ін.

Враховуючи зростаючий інтерес учнівської молоді до комунікації в соціальних мережах, педагогам доцільно використовувати їхні основні функціональні можливості для підтримки навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артюшина М. В. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: навч. посіб. / М. В. Артюшина, Л. М. Журавська, Л. А. Колесніченко, О. М. Котикова, М. І. Радченко, Г. М. Романова; ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – К., 2008. – 329 с.
2. Биков В.Ю. Корпоративні соціальні мережі як об'єкт управління педагогічною соціальною системою / В. Ю. Биков, С. Г. Литвинова. [Електронний ресурс] // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2016. – №2. – Режим доступу: <http://tipus.khpi.edu.ua/article/view/73499/68883> (дата звернення 03.01.2017). – Текст з екрана.
3. Литвинова С.Г. Використання корпоративної електронної соціальної мережі Yammer у роботі класного керівника / Литвинова С.Г. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім.Т.Г.Шевченка. Серія: Педагогічні науки. – Чернігів: ЧНПУ, 2016. – №135. – С. 28-36.
4. Литвинова С.Г. Проектування хмаро орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : монографія / С. Г. Литвинова – К.: Компринт, 2016. – 354 с.
5. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. – Київ : Педагогічна думка, 2016. – 448 с.
6. Педагогика. Учебное пособие для студентов педагогических вузов и педагогических колледжей / Под ред. П. И. Пидкасистого. – М.: Педагогическое общество России, 2002. – С. 284-300.
7. Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України : наказ МОНмолодьспорту України від 11 жовт. 2011 р. № 1243 [Електронний ресурс] // Освіта.ua : веб-сайт. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/ (дата звернення 15.12.16). – Текст з екрана.
8. Семотюк О. П. Сучасний словник іншомовних слів. – 2-ге вид., доп. / О. П. Семотюк– Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2008. – 688 с.
9. White T. Generation Z – Why we need to future-proof universities. [Електронний ресурс]. –Режим доступу:

<http://www.universityworldnews.com/article.php?story=2016052514252692> (дата звернення 03.01.2017). – Текст з екрана.

Литвинова С. Г. Формы организации обучения учащихся с использованием корпоративной социальной сети Yammer.

В статье обобщены исторические организационные системы и выделены современные формы организации обучения учащихся общеобразовательных учебных заведений и обосновано, что современная система образования, основываясь на классно-урочной системе в основу которой положен урок, включает и такие организационные формы как индивидуальное, дифференцированное обучение учащихся, метод проектов, а также систему дополнительных занятий.

Учитывая растущий интерес молодежи к коммуникации в электронных социальных сетях (ЭСМ), определено их место в информационной образовательной среде. В статье выполнена классификация объектов и субъектов использования ЭСМ, которые помогут учителю, руководителям школ наладить обучение учеников в корпоративных социальных сетях. Обоснованы основные компоненты корпоративной электронной социальной сети (КЭСМ): формы организации обучения (индивидуальную, групповую, коллективную), формы обучения (викторина, дебаты, дискуссия, фоторассказ, конкурс эссе, виртуальная экскурсия, мини-проект, веб-квест, конференция, видео-урок), базы данных. Обоснована детализация отдельных аспектов использования определенных форм обучения учащихся в КЭСМ общеобразовательного учебного заведения по видам социальных объектов (сообщения, индивидуальные сообщения, видео-файлы, фото, аудио-файлы, документы, комментарии, блиц-опрос).

Ключевые слова: средняя общеобразовательная школа; корпоративная социальная сеть; учитель, формы обучения, формы организации обучения, классификация, ООУС, ЭСМ.

Lytvynova S. G. Forms of teaching students with using corporate social network Yammer.

This article summarizes the historical organizational systems and separates the modern forms of secondary school's students' education. It was found out that the modern education system with the class-task system, which is based on the lesson, includes such organizational forms as an individual, differentiated teaching of students, project method and system of extra studies.

Taking into consideration the growing interest of students to electronic communication in social networks (ESN), it was defined their place in the information educational environment. There were made the classification of objects and use of ESN to help the teacher, heads of schools to teach students in the corporate social networks by the author. The basic components of corporate social networks (CESN): forms of learning activity (individual, group, collective), forms of learning (quiz, debates, discussions, photo-story, essay contest, a virtual tour, mini design web quest, conference video-lesson), database. It was revealed the details of certain aspects of the use of certain forms of training students in ESN of educational institution by the type of social objects (messages, individual messages, video files, photos, audio files, documents, comments, and blitz-survey).

Keywords: secondary school; corporate social network; teacher, learning, forms of learning, classification, COLE, ESN.